Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta 13.9.2018

MaaS Globalin lausunto valtioneuvoston paikkatietopoliittisesta selonteosta

Valtioneuvoston paikkatietopoliittinen selonteko
Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt asiantuntijalausuntoa koskien valtioneuvoston paikkatietopoliittista selontekoa. Yleisellä tasolla MaaS Global toteaa hyväksi, että paikkatiedon tärkeys on tiedostettu ja sen laajempaan hyödyntämiseen tähtääviä toimia ollaan nyt suunnittelemassa. Kuten selontekokin tuo esille, on paikkatiedolla keskeinen rooli monen palvelun kehittämisessä, mukaan lukien ns. MaaS-palvelut.

Selonteon vision ja tavoitteiden toteutumisen varmistaminen
Erityistä huomiota tulisi kiinnittää toimenpiteiden oikeinmitoitukseen sekä läpi saattamiseen, jotta paikkatiedon mahdollisimman laajamittainen hyödyntäminen ja avaaminen voidaan taata. Suomessa ollaan viime vuosina tehty kansainvälisessäkin mittakaavassa merkittäviä lainsäädännöllisiä uudistuksia, jotta tiedolla ja rajapintojen avaamisella voitaisiin saavuttaa merkittäviä hyötyjä niin kansalaisille kuin yrityksille. MaaSin osalta näistä merkittävin on laki liikenteen palveluista. Ns. LIPA-laki on tarkoitusperiltään erinomainen tähdätessään edesauttamaan kansalaisille parempia palveluita kuin myös yrityksille merkittäviä kasvumahdollisuuksia. Molemmilla on kansantaloudellisesti, kuin myös laajemminkin yhteiskunnallisesti, merkittävä potentiaali. LIPA-lain toimeenpanoon ei kuitenkaan olla pystytty panostamaan tarvittavissa määrin, joka on johtanut huomattavan rajalliseen määrään avoimia rajapintoja.

Paikkatietopoliittisen selonteon visiolla ja tavoitteilla on riski päätyä LIPA:n tieto- ja rajapintavelvotteiden kaltaiseen tilanteeseen. Rajapintojen ja tietojen hyödynnettävyyden osalta erityisen suurta huomiota ja huolta tulisi kantaa hyödyntämisen edellytyksistä. Valitettavasti joudumme toteamaan, että etenkin julkishallinnon tai viranomaisomisteisten toimijoiden tiedon- ja rajapintojen avaamisen ehdot ja rajoittuneisuus estävät tällä hetkellä markkinan kehittymisen Suomessa. Muun muassa rajapinnan hinnoittelu on monessa tapauksessa nostettu kohtuuttomaksi, jolloin innovatiivisilla markkinatoimijoilla ei ole mahdollisuutta kehittää palveluitaan, joilla voisi olla hyvin suurikin yhteiskunnallinen vaikutus.

Ehdotetut toimenpiteet MaaS-palveluiden näkökulmasta
MaaS Global haluaa painottaa markkinoiden synnyttämisen ja mahdollistamisen tärkeyttä. Selonteon visiota ei tulla saavuttamaan jollei markkinoiden toimivuutta tulla huomioimaan ja priorisoimaan mahdollisimman korkealle. Huomioitavaa on myös, ettei tietoruvallisuus ole ristiriidassa markkinatoimijoiden tavoitteiden kanssa.

Julkishallinnolla on erittäin tärkeä rooli paikkatiedon kehittämisessä ja avaamisessa. Selonteossa ehdotetun ekosysteemisen lähestymistavan tulee kuitenkin olla aitoa yhteistyötä yksityisen sektorin

kanssa. Yleisesti ottaen yhden luukun -periaatteen vahvistaminen on erittäin kannatettavaa. Periaate ei kuitenkaan pitäisi tarkoittaa sitä, että tiedot taikka palvelut olisivat saatavilla ainoastaan yhdestä kanavasta. Yhden luukun periaate ei myöskään tulisi tarkoittaa kaiken keskittämistä viranomaistoiminnan taakse. Esimerkkinä Suomi.fi-palvelu on yrityksille valitettavasti käytettävyydeltään erittäin heikko. Julkisvetoisten alustojen kehittämisessä on myös huomattavat riskit kehitystyön korkealle hintalapulle ja kehitystyön kestäessä ajallisesti aivan liian pitkään.

Kuten selonteko toteaakin, tulisi lainsäädäntöä uudistettaessa velvoittaa julkishallintoa nykyistä laajemmin avaamaan paikkatietoa. Avaamisen ja saatavuuden lisäksi, tulisi myös käyttöehdot ja markkinan toimivuus ottaa huomioon. Esimerkkinä aiemmin mainitun hinnoittelun lisäksi, huomioon pitäisi ottaa muutkin markkinoiden kehittymisen kannalta tärkeät seikat. Jos kehitystyötä tehdään aidosti yhteistyössä yritysten kanssa, voidaan myös toimenpiteet ajoittaa siten, että kaikki osapuolet hyötyvät siitä ja että sekä tiedon tuottajat että hyödyntäjät voivat samanaikaisesti julkistaa toteutuksiaan.

Kunnioittavasti,

Sampo Hietanen
Toimitusjohtaja, perustaja
MaaS Global Oy